

SLOVENSKI NAROD

Jutranja izdaja v Ljubljani:

vse leto . . . . . K 12.—
pol leta . . . . . " 6.—
četrt leta . . . . . " 3.—
na mesec . . . . . " 1-10
Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Šredništvo: Knaflova ulica št. 5. (v prtiličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zjutraj.

Pesamezna številka 4 vinarje.

Inserati: 65 mm široka petlet vrsta 14 vin. Pri večkratni inserciji po dogovoru.
Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

Jutranja izdaja po pošti za Avstro-Ogrsko:

vse leto . . . . . K 18.—
pol leta . . . . . " 9.—
četrt leta . . . . . " 4-50
na mesec . . . . . " 1-60
Za inozemstvo celo leto . . . . . " 28.—
Upravištvo: Knaflova ulica 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Najnovejše vesti. — Brzobjavna in telefonska poročila „Slov. Narodu“.

Slovenska Enota.

T. — Brno, 20. decembra. »Lidové Noviny« naglašajo, da se reorganizirana »Slovenska Enota« še vedno ni konstituirala. Vse urgence in zlasti one s strani Jugoslovanov so bile zastojne. Zadnja glasovanja v državnem zboru, zlasti pa glasovanje v zadevi proračunskega provizorija so pokazala, da je jako dvomljivo, ali bo reorganizirana »Slovenska Enota« še nadalje obstajala.

Krščanski socialisti in sedanji položaj.

S. — Dunaj, 20. decembra. Snoči se je vršil v ljudski dvorani rotovža velik krščansko-socialni shod, na katerem je med drugimi govoril trgovinski minister dr. Weisskirchner o avstrijski gospodarski politiki, dalje predsednik zbornice Pattai in pa ex-minister dr. Gessmann, ki je govoril o politični situaciji. — Dr. Gessmann je poudarjal kot prvi pogoj za sanacijo razmer v vladi in parlamentu češko-nemško spravo, od katere da je odvisna tudi sestava novega parlamenta in sestava nove vlade.

Profesor Neusser in njegova kandidatura za naučnega ministra.

S. — Dunaj, 20. decembra. Profesor Neusser, katerega lancira »Neue Freie Presse« še v včerajšnjem svojem uvodniku kot resnega kandidata za portfelj naučnega ministra, ker je nemški nacionallec, je — kakor se je sedaj izkazalo — narodno zaveden Poljak.

Češko-nemška upravna pogajanja.

G. — Praga, 20. decembra. Praška češko-nemška upravna pogajanja se prično v drugem tednu v januarju. Vesti, kakor da bi grof Thun nameraval že za 28. t. m. sklicati te upravne konference, so neresnične že z ozirom na dejstvo, da ne bi bili mogli biti navzoči ob tem času v Pragi razni odlični politiki radi sklicanja delegacij v Budimpešti.

Podaljšanje bančnega privilegija.

B. — Budimpešta, 20. decembra. Finančni odsek ogrskega državnega zbora je včeraj popoldne sprejel v svoji seji zakonsko predlogo glede podaljšanja bančnega privilegija.

Ogrski državni zbor.

Z. — Budimpešta, 20. decembra. V včerajšnji seji ogrskega državnega zbora se je od večine sprožila debata glede razmerja monarhije do Jugoslovanov. Poslanec Popoviz, član delovanestranke, torej Madžar, je posebno priporočal zblizanje Ogrske s Srbijo ter v ta namen priporočal, naj se začne izdajati v Budimpešti srbski list, ki naj bi zastopal srbske interese in pa interese srbsko - ogrskega prijateljstva. V nadaljnji debati je prišlo do burnih prizorov glede pogodbe, ki je bila sklenjena med avstrijskim in ogrskim trgovinskim, oziroma poljedelskim ministrom radi uvoza argentinskega mesa. Ogrski poljedelski minister je zatrjeval v ogrskem državnem zboru, da je av-

strijski vladi dovolil le 2000 ton uvoza tega mesa in da ne namerava v nadaljnji uvoz nikakor privoliti.

K avdijenci ogrskega ministrskega predsednika grofa Khuen - Hedervaryja pri cesarju.

S. — Dunaj, 20. decembra. V nedeljski avdijenci je ogrski ministrski predsednik grof Khuen - Hedervary cesarju poročal tudi o otvoritvi delegacij v Budimpešti. Cesar je sicer popolnoma zdrav, toda zdravniki so mu kljub temu odsvetovali, da bi se peljal v Budimpešto in osebno s prestolnim govorom otvoril delegacije. Zatrjuje se, da cesar vsled tega ne pojde v Budimpešto k otvoritvi delegacij, temveč da bo, kakor se je to že večkrat zgodilo, zunanji minister grof Aerenthal v njegovem imenu otvoril delegacije. Kombinacije, katere hočejo vedeti, da bo nadvojvoda Jožef v cesarjevem imenu otvoril delegacije, se odklanjajo. Sicer pa bo cesar sprejel delegate enkrat v februarju, ko se poda v Budimpešto.

Bančni statuti in ogrski opozicijski naleci.

S. — Budimpešta, 20. decembra. Justhova stranka je sklenila najostrejšo opozicijo proti predložitvi bančnega statuta v ogrskem državnem zboru. Vlada je sicer včeraj predložila ogrski zboru bančni provizorij, toda ne obstoja nikakoli upanja, da bo ta zakonska predloga rešena pred novim letom. Vsled tega bo nastopila s 1. januarjem 1911 ex lex.

Pregnani baron Banffy.

O. — Novi Sad, 20. decembra. Ogrska volilna liga, to je društvo, katero propagira splošno in enako volilno pravico, je priredila v nedeljo tukaj zborovanje, katerega se je udeležil tudi ogrski poslanec baron Banffy, ki je v zadnjem času toliko zabavljajal čez Hrvate. Srbski radikali in ljudska stranka so se zborovanja udeležili ter je prepredili. Baron Banffy je moral pobegniti.

Položaj na Hrvaškem.

T. — Zagreb, 20. decembra. V vladnih krogih se zatrjuje, da ban dr. Tomašić tudi za slučaj, da v saboru ne bi dobil nobene večine, ne bo razpustil sabora in to tudi v slučaju ne, da se mu ne dovoli indemnitet. Na drugi strani je pa zopet ban dr. Tomašić pripravljen, da ne poda demisije. Možna je torej tretja eventualneta, da bo sabor zopet odgoden in da bo ban zopet poskušal z nadaljnjimi pogajanjmi, pridobiti si večino.

Nemci med seboj.

Z. — Dunajsko novo mesto, 20. decembra. V soboto se je vršila pred tukajšnjim porotnim sodiščem razprava vsled obtožbe, ki sta jo vložila nemško - nacionalni urednik Aloja Ziehala in nemško - nacionalni agitator Matschack proti socialnodemokratskemu občinskemu svetniku Antonu Offenböcku, kateri jima je očital, da sta podkupljena od industrijalcev in da torej izdajata delavke

koristi. V procesu, v katerem je prišlo vsled krivdoreka nemško - nacionalnih porotnikov do obsodbe Offenböcka, se je odigralo več burnih prizorov. Odvetnik Offenböckov se je namreč z ozirom na glasovanje porotnikov jako ostro izrazil o nemškem delavstvu. Med drugim je rekel: »Nemški delavec, ki vzame od vsakega internacionalnega Žida in kristjana službo, s tem denarjem škoduje svojim bratom sodelavcem. Nemški narod je narod hlapcev in narod kanalič.« Zaradi teh besed je prišlo med nemško - nacionalnimi porotniki in odvetnikom do ostrih spopadov.

Obtožnica proti falsifikatorju dokumentov Vašiču.

Z. — Belgrad, 20. decembra. Obtožnica proti falsifikatorju dokumentov Vašiču je že gotova ter o njej varuje sodišče strogo tajnost. Kakor pa se poroča, obsega obtožnica 15 dokazilnih sredstev, ki bodo dokazala, da je bil Vašič v stiku z uradniki avstro-ogrskega poslaništva.

Srbski prestolonaslednik Aleksander.

T. — Belgrad, 20. decembra. Prestolonaslednik Aleksander je šel včeraj prvič po svoji bolezni iz konaka in obiskal oficirski ples, kateri je bil njemu na čast prirejen. Princ Aleksander dela vtisk dobro ozdravljenega ter se je jako živahno zabaval na plesu.

Kolera na Ogrskem.

A. — Budimpešta, 20. decembra. Na Ogrskem razsaja zopet močnejša kolera. Iz več ogrskih komitatov so zopet došle vesti, da se tam nahaja po 4—6 kolera - bolnikov, katerih bolezen pa so krajevne sanitarne oblasti dosedaj zakrivala. Kakor se poroča, bo odredilo ogrsko notranje ministristvo vse potrebne korake.

Kolera na Turškem.

B. Solun, 20. decembra. Na Turškem zopet močno razsaja kolera. Parnik »Karlsbad« avstrijskega Lloyda, ki se nahaja v tukajšnjem pristanišču, vsled tega ni hotel sprejeti na krov niti pasazerjev niti blaga, da bi potem v Trstu ne zapadel kvaranteli.

B. — Carigrad, 20. decembra. Včeraj je tu za kolero obolelo 39 oseb, 17 oseb pa je podleglo bolezni.

Izselniška statistika.

A. — Reka, 20. decembra. Tukajšnji izselniški statistični urad je ravno dokončal svoje statistiko glede izseljevanja v Ameriko. Po tej statistiki je 25 velikih parnikov v letu 1910 odpeljalo iz Reke 37.558 izselnikov v Ameriko.

Razmere ob turško - črnogorski meji.

R. — Solun, 20. decembra. Turška oblastva so sedaj zopet oborožila vse mlade mohamedance ob črnogorski meji. Pri tem se izgovarjajo na neprestane napade, ki se vrše ob turško - črnogorski meji. Pravi vzrok te

ga oboroževanja pa je, da hočejo turška oblastva imeti mohamedansko prebivalstvo pod orožjem, med tem ko pri kristjanih z vso strogostjo pobirajo orožje in strelivo.

Demisija rektorja praške tehnike — nepotrjena.

G. — Praga, 20. decembra. »Hlas Naroda« poroča, da naučni minister ni sprejel demisije rektorja praške češke tehnike Hansa, ki je resigniral na svoje mesto radi svoječasnega štrajka tehnikov.

Obravnava proti rusinskim dijakom.

T. — Lvov, 20. decembra. Tukajšnje višje deželno sodišče je zavrnilo pritožbo 101 obtoženega rusinskih dijakov, ki so obtoženi zaradi znanih ekeesov proti poljskim dijakom na Lvovskem vseučilišču. Obravnava se bo torej pričela prihodnji mesec ni bo trajala dva meseca.

Štrajk vseučiliščenikov.

A. — Berolin, 20. decembra. V Harkovu in Kievu so imeli dijaki zborovanja, na katerih so sklenili vpriporiti štrajk in sicer v Harkovu tridnevni štrajk, v Kievu pa do konca tega meseca.

Arretacija dr. Reichmanna.

A. — Črnovice, 20. decembra. Včeraj smo poročali o arretaciji rusinskega žurnalista dr. Reichmanna. Danes se vse te vesti dementirajo. Dr. Reichmann je bil sicer res aretiran. On je namreč avstrijski državljani in se je odtegnil vojaški dolžnosti ter se tako pregrešil po § 45. vojne zakona.

Morilec gospe Hoffmannove.

G. — Berolin, 20. decembra. Arretiranega hlapca Schulze, ki je bil od tukajšnje policije aretiran kot morilec gospe Hoffmann, kateri umor je — kakor znano — vzbudil v Berlinu veliko senzacijo, so morali izpustiti iz zaporov, ker je dokazal svoj alibi.

Strahovita eksplozija.

B. — New York, 20. decembra. V tukajšnji električni centrali se je pripetila velikanska eksplozija. Obširno poslopje elektrarne je bilo naenkrat vse v ognju. Mnogo ljudi je pri tem ponesrečenih in prišlo ob življenje. Eksplozija je bila tako močna, da so daleč naokrog popokale vse šipe in da je bil en voz električne železnice vsled zračnega pritiska vržen iz tira.

B. — New York, 20. decembra. Kakor se je sedaj dognalo, je škoda, ki jo je povzročila eksplozija, naravnost ogromna. 12 ljudi je mrtvih, 30 težko ranjenih. Voz električne železnice je bil vsled zračnega pritiska vržen iz tira in je potem iz višine padel na neki avtomobil, kateri je ravno tikrat mimo peljal, ter ga popolnoma razbil. 4 osebe, ki so sedele v avtomobilu, so bile na licu mesta mrtve in popolnoma zmočkanе. Pasazerji električne železnice pa so težko ranjeni.

Diplomska služba in Slo- vani.

(»Dubrovnik«.)

Najvažnejša državna služba je diplomacija, zlasti v današnjih časih, ko lahko brez pretiravanja trdimo, da je uspeh ali neuspeh vsake države odvisen od spretnosti njenih predstavitev pri vladah drugih držav.

To se lahko opazi pri velikih mednarodnih krizah. Agresivna politika velikih držav, ki je prikrita pod krinko »miru«, postavlja na čelo državnih predstavitev v inozemstvu, ki so se v dejanjih izkazali, da se veruje več njihovim besedam, kakor pa njihovemu delovanju in njihovim nakanam.

Odkritosrečno in zares miroljubno politiko je opazovati samo pri slovanski diplomaciji, a plod te politike so bili neuspehi in težki udarci, ki še dandanes padajo z vseh strani na Slované.

No, pa morda to ni bilo v škodo Slovanov.

Morda bo to ob koncu koncev vendarle slovanski narodom odprlo oči in nadejati se je, da se bodo v bodoče tudi slovanski narodi držali načela, da je treba biti človeku oprezen, ako se hoče, da ne bo prevaran.

Radi naše odkritosrečnosti nas Slované od nekaj zatirajo Nemci in Madžari. Zato je že čas, da sprememo svojo taktiko, ako hočemo, da si ustvarimo lepšo bodočnost. Naj nas uči grof Aehrenthal!

Avstro-ogrsko diplomacijo tvorijo izključno samo Nemci in Madžari, ki so vsi zakleti sovragi Slovanov.

Deset veleposlaniških mest, s katerimi razpolaga avstro-ogrsko diplomacija, je razdeljenih na pet Nemcev in pet Madžarov.

Právkar vsled smrti grofa Khevenhüllerja izpraznjeno mesto avstro-ogrškega veleposlanika v Parizu, je dobil Madžar Szeczeny, dose-danji poslanik v Vatikanu, kjer je polnih deset let spletkaril proti pravim jugoslovanskim narodom in proti staroslovenskemu bogoslužju in sicer s posebnim blagoslovom papeževga državnega tajnika del Vala.

V poslaništvih so nameščeni sami Nemci in Madžari razen kopice Poljakov, ki pa nečejo ali ne morejo ničesar storiti, kar bi bilo na korist slovanskim narodom.

Sicer pa ti Poljaki itak nimajo nobenega slovanskega čustva, saj bi jih drugače gospoda pri ministrstvu zunanjih del niti ne sprejela v svojo službo.

Kar smo povedali glede voditeljev naših poslaništev v inozemstvu, to velja tudi za ostale člane teh diplomatskih zastopstev.

Tudi tu ni mesta Slovanom. Kako tudi naj »manjvredno slovansko pleme« tekmuje na diplomatskem polju s kulturonosci — Nemci in Madžari?

Kakšnih sredstev se poslužuje ta diplomacija nasproti nam Slovanom, sta na najbolj drastičen način pokazala poslanca dr. Kramar in dr. Masaryk v svojih govori v delegacijskem zasedanju.

Vsiljuje se nam vprašanje, kakšno stališče zavzema ta avstro-ogrsko diplomacija nasproti 31 milijonom avstro-ogrskih Slovanov?

Odgovor na to vprašanje nam daje delovanje te diplomacije:

Vse delo naših diplomatov obstoji v tem, da služijo v prvi vrsti velikonemški in velikomadžarski ideji in da spletkarijo proti Slovanom z najraznovrstnejšimi spletkami.

Proti nam Slovanom se poslužujejo na široko razpletenege vohpustva, njihov cilj pa je, da slovanske narode na ta ali oni način upropasti-
stijo.

To delovanje pa ni skrivno, marveč je javno in spoznali smo ga iz cele vrste dogodkov, ki so nas končno prisilili, da smo spregledali, odkod nam grozi nevarnost.

A to je zopet dobra stran tega zla, ki nam imperativno veli, da se vsi organizujemo, ker nam je samo na ta način mogoče, da se upremo sovražnemu navalu, ki je nam vsak dan bližji in nevarnejši.

To izmed nas občuti vsakdo. To uvidevajo tudi naši neprijatelji, kar se da zaključiti od njihovega besnila in od silnejšega pritiska, ki ga izvršujejo zlasti na Jugoslovanih.

Ali hočejo gospoda v ministrstvu zunanjih del nadaljevati ta svoj diplomatski sistem?

Vse kaže, da ne mislijo prenehati, toda lahko se zgodi, da bodo delali račun brez krčmarja.

Pravica, kje si?

Svoječasno smo poročali, da je okrajno glavarstvo v Ljubljani obsodilo v 10dnevni zapor, ne da bi zaslilo kakršnekoli priče, pilarskega pomočnika Franceta Brdovnika v 10dnevni zapor, češ, da je na predvečer cesarjevega rojstnega dne pred množico na Kongresnem trgu klical »živila Srbija«. Ne da bi hotel raziskovati, da li je okrajno glavarstvo za ljubljansko okolico sploh kompetentno obsoditi koga, ki stanuje v Ljubljani, kjer je mestni magistrat politična oblast prve instance, smo bili mnenja, da je s to famozno obsodbo vendarle konec velike »patriotične« vneme naših vladnih organov. Toda računali smo brez krčmarja, kakaj Frana Brdovnika toži sedaj, kakor smo izvedeli, še državno pravdnitstvo, češ, da je baje s kliceom »živila Srbija« nagovarjal, spodbaj-
ženje, če bi mogel dobiti dokaz za krivdo ali nedolžnost Svetlina in njegove žene, a sedaj se mi tresejo roke in srce mi trepete, da si tega pisma še v roke ne upam vzeti.

Matevž je skrbno pazil, da je ostala njegova skrinja zaklenjena. Šele drugo noč potem, ko je prinesel v klet izkopano šatuljo v sobo, se je upal najdeni »zaklad« bližje pogledati.

Šatulja je bila izdelana iz močnega lesa in okovana s srebrnimi okraski. Matevž jo je ogledoval od vseh strani in videl, da nima ključavnice.

Kako se neki ta stvar odpre? se je vpraševal in previdno poskušal na ta in oni način dvigniti pokrov. A ni se mu posrečilo, dasi je s tem zamudil več ur.

Stresal je šatuljo in zdelo se mu je, da nekaj v njej šumlja.

Najbrže so notri neki papirji, je menil. Težkega ni nič, ker ni nič ropota in le sam šum.

Slučaj je končno nanesel, da se je Matevžu vendar posrečilo odpreti starinsko šatuljo. Vrgel jo je namreč jezno v svojo skrinjo, s tako močjo, da je odletela noga. Zdaj je videl, da je noga le navita in da je pod njo gumb. Ko je pritisnil na ta gumb, se je šatulja odprla.

Šatulja je bila skoro prazna. Le majhno pismo je ležalo notri. Matevž je slutil, da je to pismo usodnega pomena za Svetlina in da je v njem razodeta skrivnost Olgine smrti, a ni se upal pisma vzeti v roke.

Kako sem bedast, je rekel sam pri sebi. Časih sem mislil, da bi dal

dal in skušal zapeljati k dejanjem, prepovedanim po zakonu ter s tem zakrivil pregrešek proti paragrafu 305. k. z., ki se kaznuje z zaporem od 1 do 6 mesecev. Nečemo kritikovati tožbe, konstatujemo samo to, da hoče državna oblast Brdovnika dvakrat kaznovati za dejanje, o katerem vobče niti ni dokazano, da ga je storil. Čujemo, da bodo fungirali kot priče, da je Brdovnik res klical »živila Srbija« neki Albert Linditsch, ki ima kot celjski nemškutar piko na Brdovnika še iz časa, ko se je le-ta učil svojega posla v Celju ter vladna detektiva Martin Gerlovič in Franc Fink — par nobile fratrum. Ker nečemo, da bi se gotovi ljudje izmuznili iz pasti, ki so si ji nastavili sami, ne bomo o stvari podrobno razpravljali, to pa lako rečemo, da Brdovniku obravnava ne bo škodovala, pač pa drugim osebam. Opozorjamo pri tem samo na tale narodna pregovora: »Kdor drugemu jamo koplje, pa-de sam vanjo« in »Nič ni tako prikrito, da bi ne postalo očito.« Pika.

Spomenik Ivanu Adamiču in Rudolfu Lundru.

Spomenik mučenikoma Ivanu Adamiču in Rudolfu Lundru je popolnoma dogotovljen ter se nahaja že tu v Ljubljani. Razume se samo ob sebi, da je že tudi plačan. Lahko bi ga torej postavili vsak trenutek na pokopališču, ako bi to dovolila s škofom v sporazumu stoječa državna oblast. »Združeni narodni odbor« je imel snoči sejo ter sklenil, da vložiti proti prepovedi, da bi se spomenik postavil na pokopališču, pritožbo na ministrstvo notranjih del. Obenem se naprosita oba jugoslovanska kluba v parlamentu, da posredujeja pri centralni vladi, da razveljavi brezmi-selno prepoved pod neodoljivim vplivom svojega policijskega kancelista stoječega barona Schwarza.

Klerikalna neotesanost.

Računski praktikant pri dežel-nem odboru, Franc U r b a n e c, ki je znan zaradi svojega neotesanega in surovega obnašanja, je v zadnjem času v družbi nekega Jožefa H r o v a t a provzročil že več noči zaporedoma po raznih javnih lokalih prepire in pretepe. Ker je ta znani izzi-vač prava nadloga dostojnih ljudi, bi bilo umestno, da bi se mu na pri-meren način ohladilo njegove prete-paške instinkte, kajti interesovani si bodo na vsak način znali zagotoviti mir pred tem individuom, proti kate-remu se bo tudi v treh slučajih tudi sodno postopalo.

Glas iz občinstva.

Tako zanemarjenih cest, kakor so v trnovskem okraju, je najti morda le še v kaki zanikrni občini na deželi. Naravnost škandalozno izgledati Karunova in Konjušna ulica. Tako

srečni namreč še nismo bili Trnovčani, da bi imele ulice vsaj le kanale za odvajanje deževnice. Že cele tri mesece gazimo v do členkov segajoči blatni brozgi, a cestno nadzornitvo ne stori ničesar. Ali se misli morda letos sploh opustiti že skrajno potrebno nasipanje? Tisto strženje blata, nekaka »pro forma«, res nič ne izda.

Delovanje rešilnega društva.

Rešilni oddelke gasilnega društva je bil v času od 10. do 17. t. m. sklican devetkrat in sicer je peljal 4 osebe iz mesta, oziroma južnega kolodvora v bolnico, 1 v blaznico na Studencu, 4 pa iz bolnice v hiralnico, oziroma v mestno jubilejno ubožnico.

Streliški klub »Triglav«

naznanja, da se danes zvečer nanovo prične s streljanjem za dobitke. Vabijo se gospodje, ki žele pristopiti in ki so svoj pristop deloma že priglasili, da se današnjega, čisto neobveznega strelskega večera, ki se vrši v strelskem salonu g. Seidla v Kolo-dvorski ulici, sigurno udeležijo. Na dnevnem redu je tudi prost razgovor in seznanje novih članov s klubovimi pravili.

Zimskošportni vozni listki po znižanih cenah.

Ravnateljstvo državnih železnic v Trstu je uvedlo na državnih železnicah zimskošportne voznice listke po znižanih cenah, med drugim tudi za proge: Ljubljana - Jesenice - Bled-Bohinjska Bistrica - Kranjska gora, in sicer za II. in III. razred. Pravico do znižanih voženj imajo člani »Slovenskega planinskega društva«, ako se izkažejo z veljavno letošnjo družveno izkaznico, so veljavni za dobo od 1. novembra t. l. do 30. aprila 1911 in se morejo uporabljati na vseh v voznem redu označenih osebni in posebnih športnih vlakov. Vožnja je nastopiti ob nedeljah in praznikih, ob dnevnih športnih prireditvah ali en dan preje pred omenjenimi dnevi, povratek je mogoče le vselej poljubno tekom petih dni. Vozni listek se mora pred vsakokratno vožnjo predložiti v potrdilo pri osebni blagajni železniške postaje, istotako se je treba izkazati z družveno legitimacijo ob vsakokratni reviziji voznega listka. Vožnja iz Ljubljane do Jesenice in nazaj stane za II. razred K 540, III. razred K 340; do Bleda II. razred K 620, III. razred K 390; do do Kranjske gore II. razred K 690, III. razred K 440. Vozni listki za te proge se dobe pri osrednjem odboru »Slov. planinskega društva v Ljubljani«. Vožnja iz Ljubljane do Bohinjske Bistrice in nazaj stane za II. razred K 770, za III. razred pa K 490. Listi za to progo se pa dobe v pisarni deželne zveze za tujski promet v Ljubljani (nasproti hotela »Union«).

LISTEK.

Na robu prepada.

Povest; spisal F. R.

(Dalje.)

Matevž je takoj prišel za njo. Šel je najprej k svoji materi, jo izpraševal, kaj ji je, in jo tolažil ter končno odšel po duhovnika.

Jula je to porabila in se je vno-vič splazila v Matevžovo sobo. Matevž je pušchal svojo skrinjo vedno odprto in Jula je upala, da bo lahko pogledala, kar je prinesel iz kleti. A glej — sedaj ni bilo več ključa v skrinji in skrinja je bila zaklenjena.

Kar besna je postala Jula. Naj-raje bi bila skrinjo razsekala. Jezno je poskušala jo s silo odpreti in ne-hala je s tem šele, ko je slišala, da se bliža župnik z zadnjo popotnico.

Valjavki je bilo drugi dan že dosti boljše, a Jula jo je pregovorila, da je ostala v postelji. S tem si je ho-tela zagotoviti, da ji ne bo treba iz hiše in da bo lahko pazila na Ma-tevža in prežala na tisto stvar, ki jo je bil prinesel iz kleti. Zavedala se je, da jo je Matevž prehitel in da je on dobil v roke Valjavkino skrivnost, katero je ona tako dolgo iskala in zasledovala.

življenje, če bi mogel dobiti dokaz za krivdo ali nedolžnost Svetlina in njegove žene, a sedaj se mi tresejo roke in srce mi trepete, da si tega pisma še v roke ne upam vzeti.

Končno se je ojunatil in je vzal pismo v roke. Bilo je zapečatenost s petimi pečati in na naslovni strani je bilo z drobno pisavo zapisano:

»Sodnemu pravdnitstvu v Trstu. Razkritje o moji smrti. — Olga Svetlinova.«

Dolgo je Matevž gledal to pismo, kakor bi vsako črko posebe hotel pre-studirati.

Spravil je pismo zopet v šatuljo in le - to zaklenil v svojo skrinjo.

Zdaj je Svetlinova usoda v mojih rokah.

Trdo, z nekako neizprosnostjo je to rekel in se vlegel na svojo posteljo, a zaspati ni mogel, nego se nemirno premetaval po svojem ležišču in koval načrte in delal naklepe, dokler se ni zdanilo.

Odšel je z doma na vse zgodaj. Celo Jula je še ležala, ko je šel skozi kuhinjo. Dasi ni vedel, kaj bi počel in čemu je odšel, jo je krenil iz vasi in begal po Krasu brez smotra, begal cele ure, dokler ni bil tako utrujen, da je telo zahtevalo počitka.

Ko je minilo jutro, se je odpravil v vas, kjer je prebivala Elvira. Ho-dil je po vasi, s težkimi koraki, boječ se, da pride še vedno progodaj.

Toda Elvira je bila že pokonci. Ko je pogledal čez zid na njen vrt, jo je videl v beli jutranji obleki trga-ti cvetke.

Dobro jutro, milostiva gospa, ji je zaklical.

Bog ga daj, prijatelj, je odgovori-la Elvira. Kaj je novega?

Nekaj novega je že ... je s po-membnim poudarkom vzkliknil Ma-tevž.

In nekaj dobrega mora to biti, kajti na obrazu se vam vidi, da ste svoje novice veseli. Pridite k meni.

Matevž je pohitel na vrt k Elviri. Dala mu je roko in ga vprašala, kako novico da prinaša.

Dobil sem dokaz, da je gospod Svetlin nedolžen na smrti svoje žene.

Elvira je stisnila roki k srcu. Ni vedela, ali je prav slišala, ali ne, ali se Matevž šali, ali govori resnico. Globoko je zajemala sapo, a nobene besede ni mogla izgovoriti.

Vaš soprog je nedolžen, je pono-vil Matevž.

Elvira se je oklenila Matevža. Vsa iz sebe je zaklicala:

Dokaz, kje imate dokaz, dajte mi dokaz ...

Ne razburjajte se, milostiva, je Matevž rekel. Poslušajte me mirno. Dokaz imam doma. Dobil sem ga na poseben način v roke, a seboj ga ni-sem mogel prinesiti.

Zakaj ne?

(Dalje prihodnjak.)

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštne povzetju
 Iv. Bonač v Ljubljani.
 Cena slike 5 kron. 2073

Kupujte
 večerno izdajo
 „Slov. Naroda“.

Ustanovljena leta 1882.

23

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z omejeno zavezo
 v lastnem zadržnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18
 je imela koncem leta 1909 denarnega prometa . . . . . K 22.116.121-11
 upravnega premoženja . . . . . K 20.775.510-59

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %
 brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica
 sama za vložnike.
 Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim pro-
 metom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.
 Stanje hranilnih vlog nad . . . . . K 20.000.000
 Posojuje na zemljišča po 5 1/2 % z 1 1/2 % na amortizacije ali pa po
 5 1/2 % brez amortizacije na menice po 6 %.
 Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.
URADNE URE: vsak dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj
 in praznikov.
 Telefon št. 185. Poštno hranilnice račun št. 828.405.

Usojam si vlijudno opozoriti, da sem prevzel
glavno zastopstvo „Prve Češke“ življenske zavarovalnice,
najoonejši zavod na kontinentu.
 Nadalje opozarjam, da preskrbujem kulantno
vsakovrstna posojila in kredite
 kakor: trgovske, stavbne, hipotekarne, uradniške in menične kredite.
Leo Franke, Ljubljana, Kongresni trg 6, I. nadstr.

„Trgovsko-obrtna banka v Ljubljani“
 registrovana zadruga z omejenim jamstvom
Uradni prostori: Šelenburgova ulica št. 7, nasproti glavne pošte.
 Sprejema vloge na knjižice ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga
 po 4 1/2 %; rentni davek plačuje zadruga sama. — Sprejema vloge na tekoči
 račun; na zahtevo dobi stranka čekovno knjižico. — Daje posojila na
 najrazličnejše načine. — **Ravnateljstvo menjalnica:** zamenja tuj denar,
 prodaja vsakovrstne vrednostne papirje, srečke itd. Nakazila v Ameriko.
 — Eskomptira trgovske menice. — Preskrbuje vnovčenje menic, nakaznic,
 dokumentov itd. na vsa tu- in inozemska tržišča. — Izdaja nakaznice.
 Vsa pojasnila se dobe bodisi ustmeno ali pismeno v zadržni
 pisarni. 10
Uradne ure vsak dan dopoldne od 9. do 12., popoldne od 3. do 5.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.
 Stritarjeva ulica št. 2.
 Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje
 od dne vloge po 4 1/2 % čisto. — Kupuje in prodaja vrednostne
 papirje vseh vrst po dnevnih kurzijh. Delniška glavica: K 5.000.000.— Rezervni zaklad: K 450.000.—
 Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Dolžnost
 vsakega Slovenca je,
 da sklene zavarovalno
 pogodbo bodisi za
 življenje, ali pa proti
 požaru le pri slovanski
 banki „SLAVIJA“.
 Podpirajmo torej
 domač slovanski za-
 vod, da more nalogo,
 ki si jo je stavil, iz-
 polniti v najširšem ob-
 segu.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi
 je največji slovanski zavarovalni zavod v Avstriji.
 ∴ Ogromni rezervni fond K 48.812.707.— jamčijo za popolno varnost. ∴
 Banka „SLAVIJA“ ima posebno ugodne in prikladne načine za zavarovanje življenja.
 Banka „SLAVIJA“ razpolaga z najcenejšimi ceniki za preskrbljenje za starost, za slučaj
 smrti roditeljev, za čoto otrokom.
 Banka „SLAVIJA“ razdeljuje ves čisti dobiček svojim članom.
 Banka „SLAVIJA“ je res slovanska zavarovalnica z vseskozi slovansko-narodno upravo.
 Banka „SLAVIJA“ gmotno podpira narodna društva, organizacije in prispeva k narodnim
 dobrotinim namenom.
 Banka „SLAVIJA“ stremi za izboljšanjem in osamosvojitvijo narodnega gospodarstva.
 Vsa pojasnila daje drage volje 1
generalni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani.

**Zapieni enoi
 ione ju e noi**

∴ Največji, najvarnejši slovenski denarni zavod.
Mestna hranilnica ljubljanska
LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 3.
 ∴ Največji, najvarnejši slovenski denarni zavod.

Denarni promet do 31. decembra 1909 nad 518 milijonov kron.
Obstoječih vlog nad 38 milijonov kron. Rezervni zaklad nad 1 milijon kron.
 Za varnost vložnega denarja jamči zraven rezervnega zaklada še mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in z vso svojo močjo. Izguba vložnega denarja je nemogoča, ker je po pravilih te hranilnice, potrjenih po c. kr. deželni vladi, izključena vsaka spekulacija z vložnim denarjem. Vloge se sprejemajo vsak dan in se obrestujejo po 4 1/2 %, brez odbitka; nevdignjene obresti se pripisujejo vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.
 Posojila na zemljišča po 5 %, obresti in proti amortizaciji po najmanj 1/2 % na leto. Daje posojila na menice in vrednostne papirje. Za varčevanje ima vpeljano lično dnevno hranilnico, v podpiranje slovenskih ugoden in obrtnikov pa kreditno društvo. 4

